

**Archeologische prospectie met
ingreep in de bodem Aalst
(Hofstade), Blektestraat/lindeveld**

Titel

*Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Aalst (Hofstade),
Blekeststraat/lindeveld*

Auteurs

Niels Janssens, Nick Krekelbergh

Opdrachtgever

BVBA Lucien Van den Nest

Vergunningsnummer

2012-189

Plaats en datum

Gent, Mei 2012

Reeks en nummer

*BAAC Vlaanderen Rapport 26
ISSN 2033-6898*

Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Inhoud

Inhoud	1
Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Algemeen	6
1.2 Doel van het onderzoek	7
1.3 Aard van de bedreiging	7
1.4 Opzet van het rapport	7
2 Methode	8
3 Bodemkundige en archeologische gegevens	9
3.1 Bodemkundige gegevens	9
3.2 Beknopte historiek en archeologische gegevens	10
3.2.1 Historiek	10
3.2.2 Cartografische bronnen	10
3.2.3 Centrale Archeologische Inventaris	12
4 Proefsleuvenonderzoek en interpretatie	14
4.1 Bodem	14
4.2 Proefsleuf 1	17
4.3 Proefsleuf 2	17
4.4 Proefsleuf 3	17
4.5 Proefsleuf 4	18
4.6 Proefsleuf 5	18
4.7 Proefsleuf 6	19
4.8 Proefsleuf 7	22
4.9 Proefsleuf 8	22
4.10 Proefsleuf 9	22
4.11 Proefsleuf 10	23
4.12 Vondsten	23
4.13 Interpretatie	24
5 Besluit en waardering	25
5.1 Beantwoording onderzoeksvragen	25
5.2 Advies	25
6 Bibliografie	26
7 Lijst afbeeldingen	27
8 Bijlagen	28
Bijlage 1: Sporenlijst	28

Bijlage 2: Fotolijst

32

Bijlage 3: Vondstenlijst

34

Technische fiche

Naam site:	Aalst (Hofstade) – Blektestraat/lindeveld
Ligging:	Blektestraat, Lindeveld te Aalst (Hofstade) Provincie Oost-Vlaanderen
Lambert-coördinaten:	X= 126267.787 Y= 183317.552 X= 126261.2789 Y= 183238.9707 X= 126217.136 Y= 183093.536
Kadaster:	Afdeling 5, Sectie C Percelen: 356P,359V2,367V,369G,369H,374B,381H
Onderzoek:	Archeologische prospectie met ingreep in de bodem
Projectcode:	2012-47
Opdrachtgever:	BVBA Lucien Van den Nest
Uitvoerder:	BAAC bvba
Vergunningsnummer:	2012/189
Naam aanvrager:	Nick Krekelbergh
Datum aanvraag:	19/04/2012
Termijn veldwerk:	07/05/2012 - 09/05/2012
Projectleiding:	Nick Krekelbergh, Niels Janssens
Terreinwerk:	Niels Janssens, Nick Krekelbergh, David Janssens, Jeroen Tempelaere
Verwerking:	Niels Janssens, Nick Krekelbergh, David Janssens, Jeroen Tempelaere
Wetenschappelijke begeleiding:	Niet van toepassing
Bewaarplaats archief:	BAAC bvba
Grootte plangebied:	1,5 ha
Grootte onderzochte oppervlakte:	1 793 m ²
Termijn:	Terrein: 2 dagen Verwerking: 2 dagen
Resultaten:	Er werden zeer weinig sporen aangetroffen in het onderzoeksgebied. Enkele grachten en kleine kuilen werden aangesneden in het zuiden van het onderzoeksgebied. Deze bleken gesitueerd te moeten worden in de late tot post

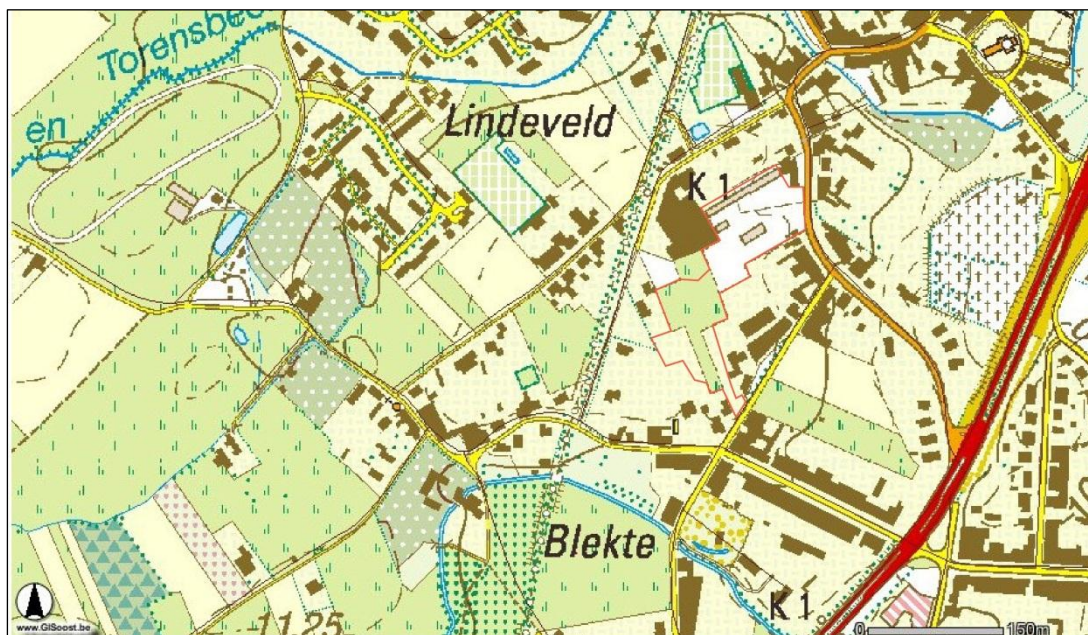
middeleeuwen. Een groot deel van het terrein bleek reeds in een vroegere fase afgegraven te zijn ten behoeve van leemwinning.

Samenvatting

In opdracht van BVBA Lucien Van Nest en zonen heeft BAAC bvba een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd op het plangebied aan de Blektestraat en Lindeveld te Hofstade (deelgemeente Aalst) (afbeelding 1), in het zuidoosten van de provincie Oost-Vlaanderen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 1,5 ha en is in gebruik als grasland. Op de betreffende locatie heeft de opdrachtgever de aanleg van een weg en de bouw van enkele woningen gepland.

Het plangebied bevindt zich op zo'n 150 meter van een archeologische vindplaats waar resten van Romeinse steenbouw aangetroffen werd. Ook niet ver van het onderzoeksgebied gelegen, namelijk op ca. 500 meter, bevindt zich het bekende *fanum* van Hofstade. Op deze locatie werd een Gallo-Romeinse tempel aangetroffen naast verschillende gebouwen, een ijzertijd nederzetting en een begraafplaats. Omwille van de ligging van het gebied te midden van deze Romeinse resten is de kans zeer groot dat er nog zulke archeologisch waardevolle structuren worden aangetroffen. Omwille van de bedreiging van het onderzoeksgebied door de geplande aanleg van een weg en enkele woningen legde het agentschap Onroerend Erfgoed een vooronderzoek in de vorm van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem op om tot een archeologische evaluatie van het terrein te komen.

Tijdens het onderzoek werden 10 proefsleuven en 1 kijkvenster aangelegd. Zes van deze proefsleuven bevatten archeologische sporen. Het gaat hier vooral om grachten en kleine kuilen.

Afbeelding 1: Aanduiding van het plangebied op de topografische kaart¹

¹ Provincie Oost-Vlaanderen 2012b.

1 **Inleiding**

1.1 **Algemeen**

In opdracht van BVBA Lucien Van den Nest en zonen heeft BAAC bvba een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd op de terreinen aan de Blektestraat en het Lindeveld te Hofstade, een deelgemeente van Aalst. Op de betreffende locatie heeft de opdrachtgever de aanleg van een weg en de bouw van enkele woningen gepland. Hoewel er tot vandaag voor dit gebied geen archeologische vindplaatsen gekend waren, was de kans op het aantreffen van archeologische waarden (voornamelijk Romeinse sporen) reëel. Deze verwachting was gebaseerd op het feit dat er op 150 meter van het plangebied reeds resten van Romeinse steenbouw werden aangetroffen. Het gebied is tevens gelegen op zo'n 500 meter van het zogenaamde *fanum* van Hofstade (een inheems-Romeins tempelcomplex).

In het kader van het 'archeologiedecreet' (decreet van het Vlaamse regering 30 juni 1993, houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, inclusief de latere wijzigingen) en het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop archeologische waarden zich bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist, in samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed, eventuele archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de bouw van het rust- en verzorgingstehuis. Aangezien behoud *in situ* niet mogelijk is, is gekozen voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem die moet resulteren in een advies voor eventueel vervolgonderzoek.

Het plangebied had een oppervlakte van circa 1,5 ha en was voor de aanvang van het onderzoek onbebouwd. Het gebied werd gebruikt als grasland. Tijdens de prospectie werden 10 proefsleuven en 1 kijkvenster aangelegd met een totale oppervlakte van 1 793 m², ofwel 11,95% van het te ontwikkelen terrein.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem werd uitgevoerd van 9 mei 2012 tot en met 10 mei 2012. Nick Krekelbergh was de projectverantwoordelijke. Niels Janssens, David Janssens en Jeroen Tempelaere werkten mee aan het onderzoek.

Contactpersoon bij de overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed, was Nancy Lemay. Bij de opdrachtgever was dit Florian Van den Nest.

1.2 ***Doel van het onderzoek***

Het onderzoek heeft als doel het terrein archeologisch te evalueren: waardevolle archeologische sporen worden in kaart gebracht en indien positief gewaardeerd. Bij clusters van archeologische sporen wordt nagegaan wat de begrenzing en uitgestrektheid ervan is. Alle aanwezige sporen worden 3-dimensionaal ingemeten. Dit alles moet resulteren in een advies voor een eventueel vervolgonderzoek.

Bij het proefsleuvenonderzoek moeten volgende vragen beantwoord worden:

1. zijn er sporen aanwezig?
2. zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
3. Indien antropogeen: Zijn deze sporen te linken met de gegevens van de naburige sites? Wat datering of wat aard van sporen/vondsten betreft?
4. hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
5. maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
6. behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
7. welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

1.3 ***Aard van de bedreiging***

De opdrachtgever wil op de kadastrale percelen 356P, 359V2, 367V, 369G, 369H, 374B, 381H, afdeling 5, sectie C een weg aanleggen en enkele huizen bouwen. Eventuele aanwezige archeologische resten dreigen hierbij verloren te gaan door de aanleg van funderingen, nutsleidingen,... Bovendien is *in situ* bewaring van de sporen niet mogelijk.

1.4 ***Opzet van het rapport***

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk wordt de toegepaste methode geschetst. Vervolgens wordt stilgestaan bij de bekende archeologische en bodemkundige gegevens betreffende het plangebied en haar omgeving. Daarna worden de resultaten van de archeologische prospectie met ingreep in de bodem gepresenteerd. Hieruit volgt een synthese en een advies betreffende eventueel vervolgonderzoek naar de betrokken overheidsinstanties toe.

2 *Methode*

Het plangebied had een oppervlakte van circa 1,5 ha. Tijdens de prospectie werden 10 proefsleuven en 1 kijkvenster aangelegd, wat samen zorgt voor een totale oppervlakte van 1793 m², ofwel 11,95% van het te ontwikkelen terrein.

De afgraving gebeurde door een kraan op rupsbanden van 15 ton met tandeloze graafbak, waarvan de bakbreedte 2 m bedroeg. Waar mogelijk werd de methode van continue sleuven toegepast: de parallelle proefsleuven bevonden zich ononderbroken over het volledige terrein. De plaats waar deze sleuven zouden gegraven worden, werd voorafgaand aan het onderzoek besproken met de bevoegden van enerzijds het Agentschap Onroerend Erfgoed, Nancy Lemay, en anderzijds de opdrachtgever, Florian Van den Nest. Deze sleuven werden door een landmeter uitgezet. Vijf van de tien sleuven hadden een breedte van 2 meter, wat overeenkomt met de breedte van één graafbak. Bij vier van de tien sleuven werd er een breedte van 4 meter aangehouden, teneinde een betere dekking te bekomen van het terrein, om zo de kans tot het vinden van sporen te vergroten. Eén sleuf werd half aangelegd met een breedte van 2 meter en half met een breedte van 4 meter. Ook hier werd er verbreed om de kans tot het vinden van archeologische sporen te vergroten. De afstand tussen de sleuven bedroeg gemiddeld zo'n 10 meter. De maximale afstand tussen twee sleuven bedroeg zo'n 18 meter. Binnen deze tussenafstand wordt in een latere fase immers een wegkoffer aangelegd. Het was dus niet mogelijk hier proefsleuven aan te leggen omwille van mogelijke stabiliteitsproblemen.

Tijdens de prospectie werd in iedere proefsleuf één vlak aangelegd op het archeologisch relevante niveau; dit met behulp van een rupskraan en onder begeleiding van minimaal één archeoloog.

Het maaiveld bevond zich in twee zones lager als op de rest van het terrein. Dit is te wijten aan een eerdere afgraving omwille van leemwinning. In de meest noordelijk gelegen, afgegraven zone lag het maaiveld gemiddeld op een hoogte van +11,20 m TAW. Het vlak werd hier aangelegd op een gemiddelde hoogte van +10,40 m TAW. In de andere afgegraven zone, gelegen in het zuidwesten van het terrein, was het maaiveld gelegen op een gemiddelde hoogte van +10,60 m TAW. Het vlak werd hier aangelegd op een gemiddelde hoogte van +10,90 m TAW.

De hoogte van de rest van het terrein varieerde tussen de +12,00 m TAW en +12,20 m TAW. Het vlak werd hier aangelegd op een diepte die varieerde van +11,40 m TAW en +11,80 m TAW. In bijlage is er een kaart bijgevoegd die de verschillende hoogtes weergeeft op de plaatsen waar ze genomen werden.

In de aangelegde vlakken werden de plaatsen waar verkleuringen, en dus mogelijke sporen, gelegen waren manueel opgeschaafd. In vijf van de tien proefsleuven werden profielputten aangelegd (proefsleuven 4, 5, 6, 7 en 9); van ieder bodemtype werd minstens één profiel gedocumenteerd. De profielputten werden allen aangelegd op een manier zodat er 60 cm van de moederbodem zichtbaar was. Ook werden deze profielen manueel opgeschoond, gefotografeerd en getekend.

Alle archeologische sporen werden opgeschaafd, ingetekend door middel van een Robotic Total Station (RTS) en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen en foto's. De sporen werden genummerd per proefsleuf. Bij elke proefsleuf werd met een geregelde afstand de absolute hoogte van het maaiveld en van het (archeologisch) vlak ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing ingemeten met RTS en op plan aangeduid. Vondsten die in het vlak werden aangetroffen, werden verzameld en voorzien van een label. Enkele sporen werden gecoupeerd om tot een goede interpretatie en waardering te komen. De coupes werden gefotografeerd, manueel getekend op schaal 1/20 en beschreven. Met behulp van een metaaldetector werden de proefsleuven op metaalvondsten gescreend.

Na afloop van het onderzoek werden de proefsleuven met instemming van het Agentschap Onroerend Erfgoed gedicht.

3 Bodemkundige en archeologische gegevens

3.1 Bodemkundige gegevens

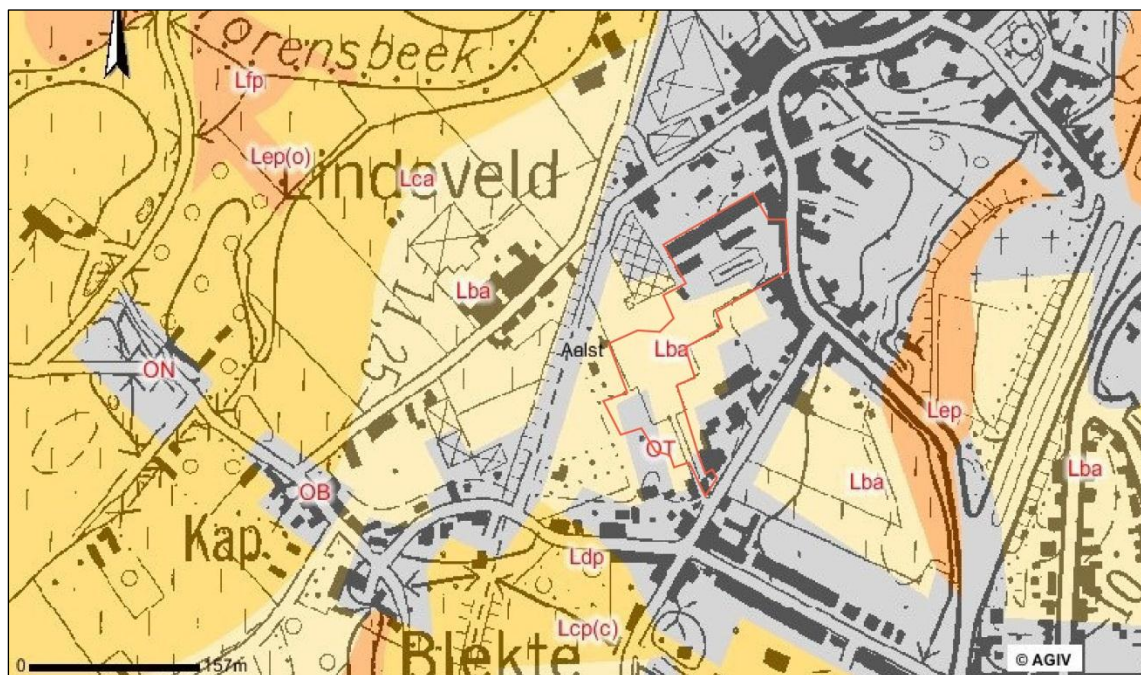
Het grondgebied van Aalst bevindt zich in het Schelde-Dender interfluvium, op de grens van twee bodemassociaties, namelijk de *Associatie van het Zandleemgebied* en de *Associatie van het Normaal Leemgebied*. Het Schelde-Dender Interfluvium vormt een groot heuvellandschap dat bestaat uit ZW-NO-gerichte tertiaire getuigenheuvels, en is op zijn beurt onderverdeeld in vier grote beekinterfluvia. Het noorden van de gemeente is gelegen in het Zandleemgebied, terwijl het zuiden in de Leemstreek ligt.

De *Associatie van het Zandleemgebied* bestaat overwegend uit droge tot natte zandleemgronden met textuur-B horizont, met plaatselijk zandig of kleiig substraat. Ze vormt de overgang tussen de zandige associaties van het noorden en de lemige associaties van het zuiden. De hoogte ligt er tussen +15 en +50 m TAW. Het reliëf is er golvend of heuvelig, met niveauverschillen tot 30 m. De dikte van het kwartair zandleemdek is eerder gering.

De *Associatie van het Normaal Leemgebied* bestaat meestal uit droge leemgronden met textuur-B horizont, droge tot matig natte leemgronden in de secundaire depressies en natte leemgronden in de valleien en belangrijkste depressies, zonder profielontwikkeling. Deze associatie omvat het grootste gedeelte van de zone die als de Leemstreek wordt aangeduid. Het reliëf is er golvend met niveauverschillen van 20 tot 40 meter. De hoogte ligt er tussen +40 en +200 m TAW.

Het dorp van Hofstade is gelegen ten noorden van de bebouwde kom van Aalst, en ligt nog in het zandleemgebied. Het plangebied is gekarteerd op de kwartairgeologische kaart van Vlaanderen. Volgens deze kaart dagzomen in het plangebied *eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen)*, mogelijk *Vroeg-Holoceen (ELPw)*. Op grotere diepte bevinden *fluviale afzettingen van het Weichseliaan (FLPw)*. In een kleine strook in het zuiden van het plangebied worden de eolische afzettingen afgedekt door fluviale afzettingen uit het Holoceen en mogelijk Laat-Weichseliaan (**FH**).

Op de bodemkaart van Vlaanderen is het plangebied in het noorden en een deel van het zuid(west)en ervan gekarteerd als “bebouwde zone” (OB) (zie afbeelding 2). Daartussen bevindt zich een zone die is gekarteerd als een droge zandleembodem met een textuur B-horizont (Lba).

Afbeelding 2: Aanduiding plangebied op de digitale bodemkaart van Vlaanderen²

² Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen 2012.

3.2 **Beknopte historiek en archeologische gegevens**

3.2.1 **Historiek**

Omwille van de aanwezigheid van enkele inheems-Romeinse structuren in de nabijheid van het onderzoeksgebied, werd een vooronderzoek geadviseerd. Deze structuren waren ten noordoosten van het plangebied gelegen.

Zo is er een Gallo-Romeinse tempel teruggevonden (*fanum*) (oost georiënteerd) binnen trapeziumvormige temenos-omheining, 3 devotiekuilen (*favissa*): bouwmetaal, sieraden, glas, aardewerk (*terra sigillata*, Belgische waar, gebronsd, gevernist en gewoon aardewerk), ijzer, brons, munten, een bronzen beeldje, terracottabeeldjes (waarschijnlijk van voorganger van de opgegraven tempel), kort zwaard / *gladius*. De tempel is vermoedelijk te dateren tussen 150-250 n.C. waarbij de eerste fase van het *fanum* vermoedelijk te dateren is in 60 n.C. Het *fanum* is kort na de 2de eeuw heropgebouwd na een brand en bleef vermoedelijk tot midden 3e eeuw in gebruik. De tempel was vierkant van vorm met een zijde van circa 7m en is georiënteerd naar het oosten, de breedste ingang ligt in de oostelijke zijde.

Daarnaast is er ook nog een stenen gebouwtje (met 6 vertrekken) (20,9m x 10,7m) teruggevonden tijdens twee opgravingscampagnes in 1947 door de R.U. Gent. Dit gebouw is eveneens tussen 150-250 n.C. te dateren en er zijn eveneens sporen van brand teruggevonden onder de vorm van een brandlaag. Onder het gebouwtje is een 10cm dikke betonlaag en een aantal *tubuli* ontdekt, wat de aanwezigheid van een hypocaustsysteem laat vermoeden³.

3.2.2 **Cartografische bronnen**

Analyse van historische kaarten biedt niet veel aanvullende informatie over het plangebied. Op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778)⁴ (afbeelding 5) wordt het plangebied aangeduid als akker- en weiland. Enkel in het uiterste zuiden van het plangebied zijn er enkele gebouwen zichtbaar. Waarschijnlijk gaat het hier om enkele woonhuizen. Door het plangebied loopt eveneens een stippellijn, wat waarschijnlijk aangeeft dat er hier een pad heeft gelegen.

Afbeelding 5: Aanduiding plangebied op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden⁵

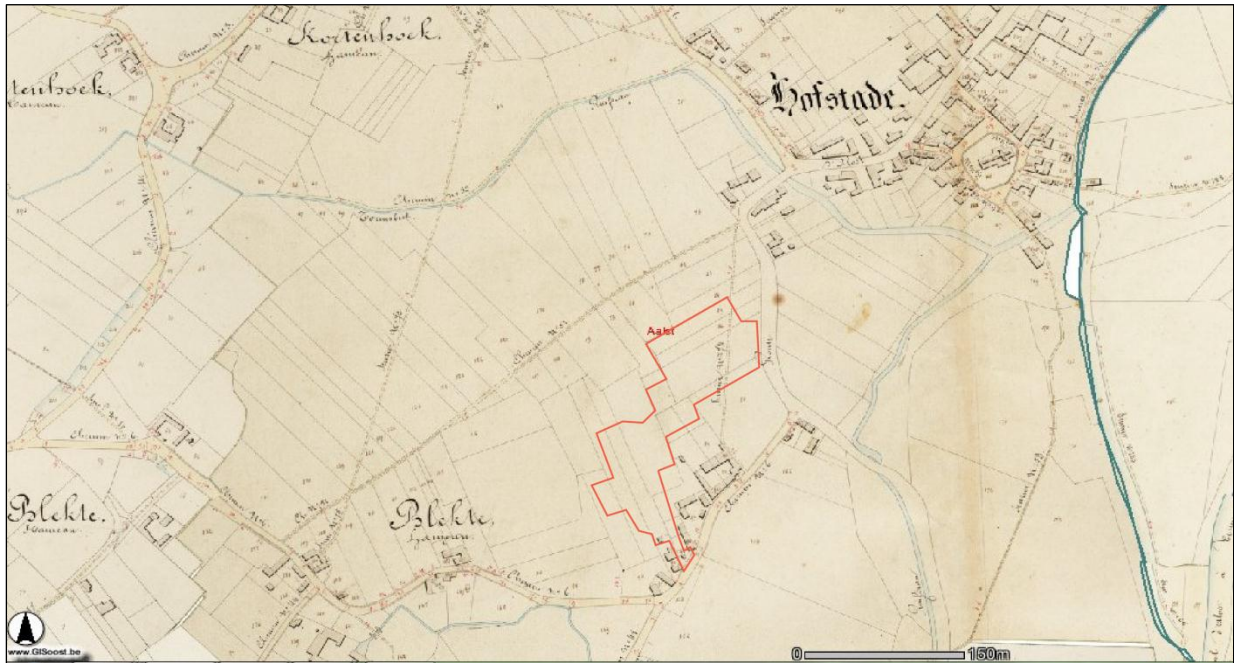
³ De Beenhouwer 1995

⁴ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2012a.

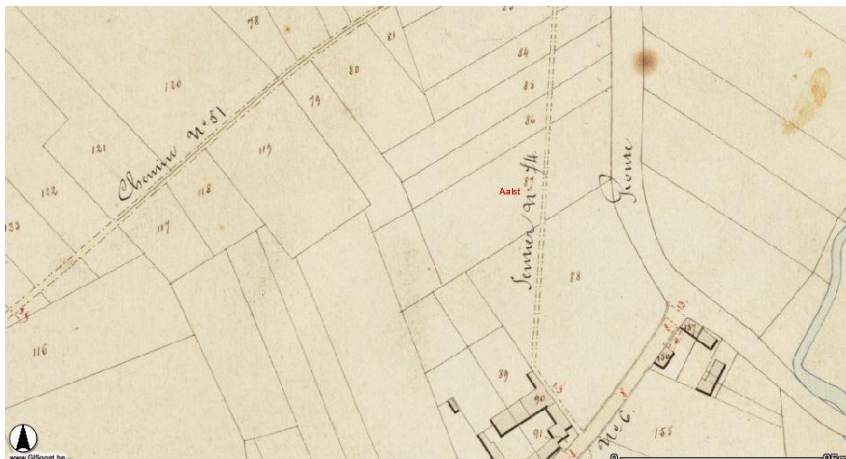
⁵ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2012a.

Op de Atlas der Buurtwegen⁶ (afbeelding 6) zijn er slechts weinig veranderingen waar te nemen. Het plangebied bestaat nog steeds voor het grootste deel uit akker- en weiland. Ook de gebouwen in het uiterste zuiden van het onderzoeksgebied zijn nog zichtbaar. Op deze kaart is het heel duidelijk dat er een smal pad liep binnen het plangebied. Bij de smalle stippellijn staat immers “Sentier n 74” vermeld (zie afbeelding 7).

De Poppkaart (1842-1879)⁷ (afbeelding 8) vertoont een identiek beeld als de kaart der buurtwegen. Deze kaarten werden dan ook in quasi dezelfde periode aangemaakt.

Afbeelding 6: Aanduiding plangebied op de Atlas der Buurtwegen⁸

Afbeelding 7: Detail plan Atlas der buurtwegen⁹

⁶ Provincie Oost-Vlaanderen 2012a

⁷ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2012b.

⁸ Provincie Oost-Vlaanderen 2012a.

⁹ Provincie Oost-Vlaanderen 2012a.

Afbeelding 8: Aanduiding plangebied op de Popp-Kaart¹⁰

3.2.3 Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris¹¹ (afbeelding 9) vermeldt geen vondsten voor het plangebied. Het In de buurt van het plangebied staan er wel enkele vermeldingen. Zo verwijst het nummer 30632 naar een Romeins gebouw in steen. Er werden hier namelijk enkele muren aangetroffen, alsook *tegulae*, *imbrices* en Romeins aardewerk. Deze structuur werd reeds eerder besproken.

De CAI-locatie 31965 verwijst dan weer naar archeologische resten uit een latere periode. Het gaat hier om "een Hoeve met bakstenen gebouwen onder zadeldaken, gegroepeerd in U-vorm rondom een gekasseide binnenplaats, en met alleenstaand molenhuis."¹² Het gaat hier om een gebouw dat in de 14de eeuw nog eigendom was van het klooster Ter Hole te Melle, en dat nu een boerenhuis is met een 18de-eeuwse kern.

CAI-locatienummer 155481 verwijst eveneens naar een middeleeuwse site, namelijk een site met walgracht. De oudste vermeldingen voor deze site zijn terug te brengen tot 1455 en 1463.

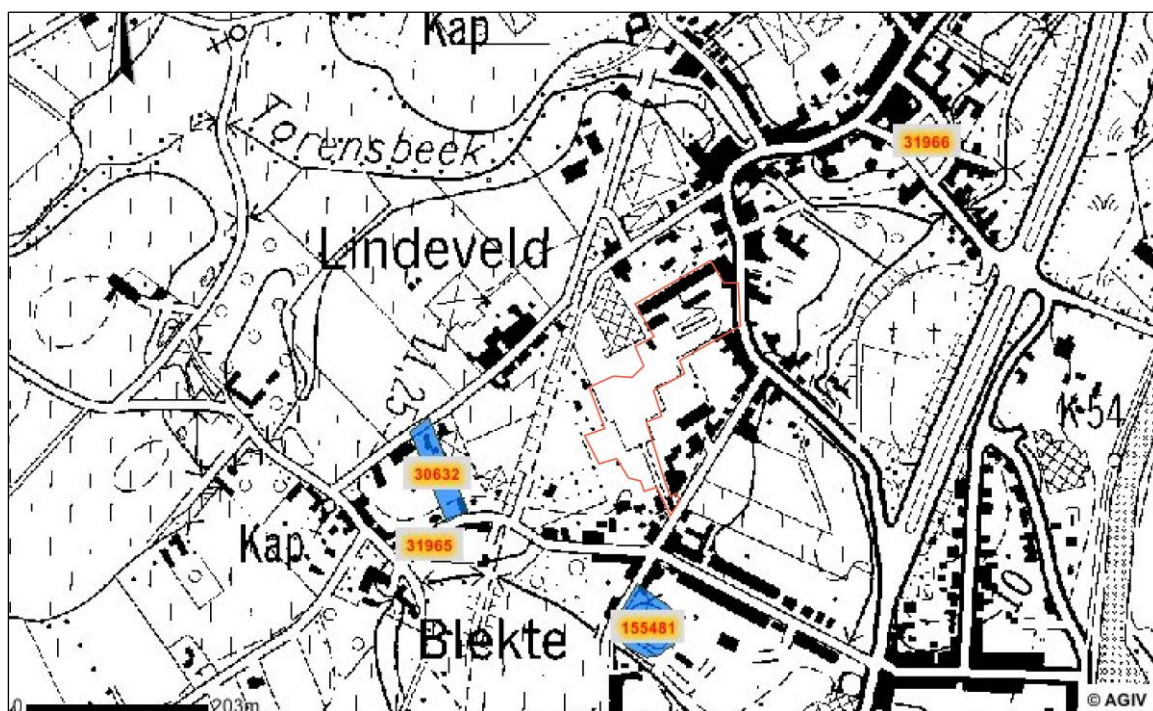
Een laatste archeologisch waardevolle plaats in de buurt van het onderzoeksgebied is deze met CAI-locatienummer 31966. Deze locatie verwijst naar de Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart-kerk.

Iets verder weg gelegen van het onderzoeksgebied is het eerder besproken *fanum* van Hofstade gelegen. Deze site (CAI-locatienummer 30268), op zo'n 500 meter van het onderzoeksgebied gelegen, heeft ook bijgedragen tot de aanbeveling voor vooronderzoek binnen dit te ontwikkelen gebied.

¹⁰ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2012b.

¹¹ Centrale Archeologische Inventaris 2012.

¹² Centraal Archeologische inventaris 2012

Afbeelding 9: Vondstmeldingen in de omgeving van het plangebied (CAI)¹³

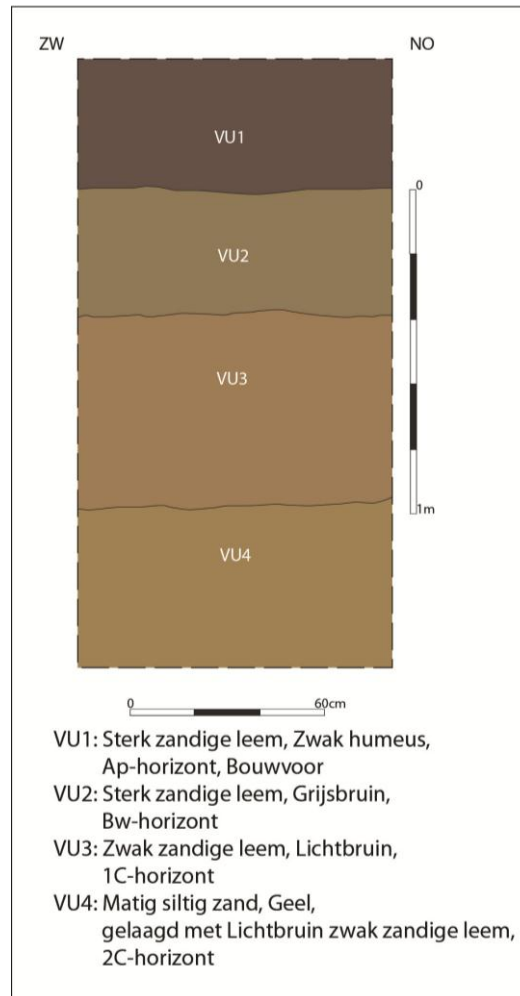
¹³ Centrale Archeologische Inventaris 2012.

4 Proefsleuvenonderzoek en interpretatie

4.1 Bodem

Uit het veldwerk bleek dat de ondergrond in het plangebied over het algemeen bestond uit een ca. 40 cm dikke bouwvoor of Ap-horizont, met daaronder een grijsbruine Bw-horizont met een dikte van ongeveer 40 cm. Hieronder ging het profiel over in de lichtbruine 1C-horizont. Deze bestond uit sterk zandige leem. Op een diepte van ongeveer 160 cm beneden maaiveld ging het profiel over in lichtbruin tot geel, matig siltig zand dat sterk gelaagd was met laminae bestaande uit sterk zandige leem (2C-horizont). In beide gevallen gaat het om respectievelijk niveo-eolische en niveo-fluviale afzettingen uit het Weichseliaan, waarbij de onderste afzetting het resultaat is van een afwisseling in de afzetting van de sedimenten tussen een hoger en een lager dynamisch milieu. De gelaagdheid in de 2C-horizont wordt immers veroorzaakt door een combinatie van hogere en lagere stroomsnelheden in combinatie met een wisselende afvoer. De zandlagen zijn met het smeltwater in de lente afgezet, terwijl het leem sedimenteerde toen het debiet in de zomer was afgenomen.

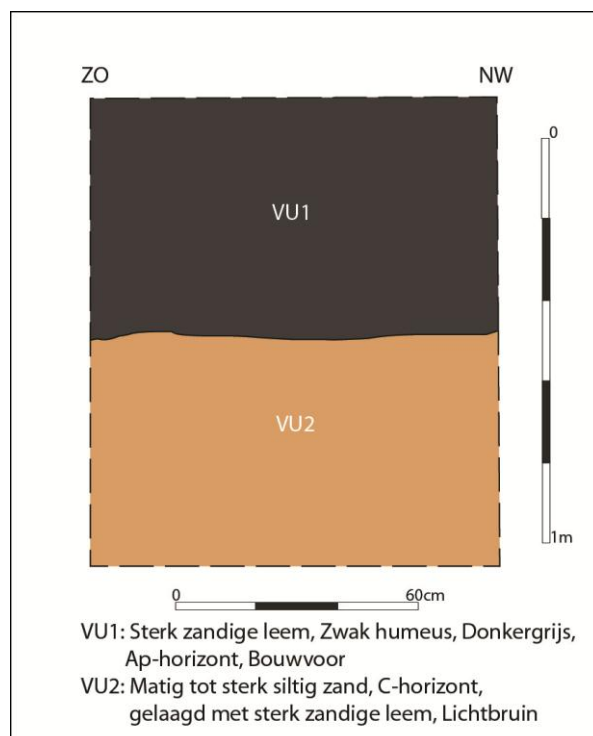

Afbeelding 3: Foto en tekening profiel 1 van proefsleuf 6

Het uiterste noorden van het plangebied (werkput 1 en 2) was sterk verstoord, mede door de bebouwing die hier aanwezig was geweest. Vermoedelijk heeft hier ook leemwinning plaatsgevonden. De grens met de huispercelen aan de Lindeveldstraat, die hier ten noorden van het plangebied grensden, vertoonde tevens een duidelijke steilrand, wat erop wijst dat de bodem hier ter plaatse afgegraven was. Ook in werkput 3, 4 en het noorden van werkput 5 waren sporen van verstoring/aftopping van het oorspronkelijke bodemprofiel zichtbaar. In het zuiden van het plangebied was het profiel over het algemeen onverstoord. Een uitzondering werd gevormd door het zuidoosten van het plangebied (werkput 7 en 8), waar de bodem was afgegraven tot op de 2C-horizont. Ook hier was een duidelijke steilrand van ca. 1,5 m ten opzichte van de rest van het plangebied zichtbaar, hetgeen erop wijst dat ook hier leemwinning heeft plaatsgevonden.

Er zijn nergens in het plangebied colluviale afzettingen aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat een deel van het oorspronkelijke bodemprofiel is afgetopt door grondbewerking, erosie en/of nivellering, hetgeen een verklaring zou kunnen vormen voor de geringe gaafheid van de aangetroffen sporen (zie paragraaf 5).

Afbeelding 4: Foto en tekening profiel 1 proefsleuf 7

4.2 ***Proefsleuf 1***

Proefsleuf 1 was de meest noordelijk gelegen proefsleuf binnen het onderzoeksgebied en had een ZW-NO oriëntatie. Deze proefsleuf bleek zich te bevinden binnen een gebied dat in een vroegere fase reeds werd afgegraven. Dit gebeurde waarschijnlijk omwille van het winnen van leem in dit gebied. De afgraving van deze zone was duidelijk zichtbaar wanneer men keek naar de omliggende tuinen van omliggende huizen. Deze waren gemiddeld 1 meter hoger gelegen als de plaats waar proefsleuf 1 werd gegraven.

In het meest noordelijke deel van de proefsleuf was een duidelijke verstoring zichtbaar (bestaande uit baksteenpuin, een bakstenen poer met ijzerverankering en een recente, metalen structuur. Het zou hier kunnen gaan om enkele restanten van een houtzagerij die hier eertijds gestaan had.

Door de eerdere afgraving van dit deel van het terrein waren er dus ook niet veel sporen meer bewaard. In proefsleuf 1 werden slechts 3 sporen aangetroffen.

Spoor 1 was donkergrijs van kleur en was sterk geoxideerd. De vorm kon niet volledig bepaald worden doordat het spoor doorliep in de profielwand.

Het tweede spoor was donkerbruin en bevatte wat baksteenspikkels. Dit spoor was wel volledig in de proefsleuf gelegen en was ovaal van vorm.

Een derde spoor werd vlak naast spoor 1.2 aangetroffen. Dit spoor was eerder wit van kleur en sterk uitgelopen. Het gaat hier waarschijnlijk om een natuurlijk spoor.

4.3 ***Proefsleuf 2***

Proefsleuf 2 was gelegen net ten zuiden van proefsleuf 1 en had een zelfde oriëntatie. Ook deze proefsleuf bevond zich in een reeds afgegraven gedeelte van het terrein (waarin ook proefsleuf 1 zich bevond).

Deze proefsleuf bleek sterk verstoord te zijn tot ongeveer in de helft van de sleuf. Aan het meest noordelijke punt van deze sleuf werd er een stuk zeer diep uitgegraven, waaruit bleek dat deze verstoring (blauwgrijs van kleur) zeer diep was. Bij een tweede keer wat dieper graven bleek de verstoring al niet meer zo diep te zijn.

Er werden verder in deze proefsleuf geen sporen aangetroffen.

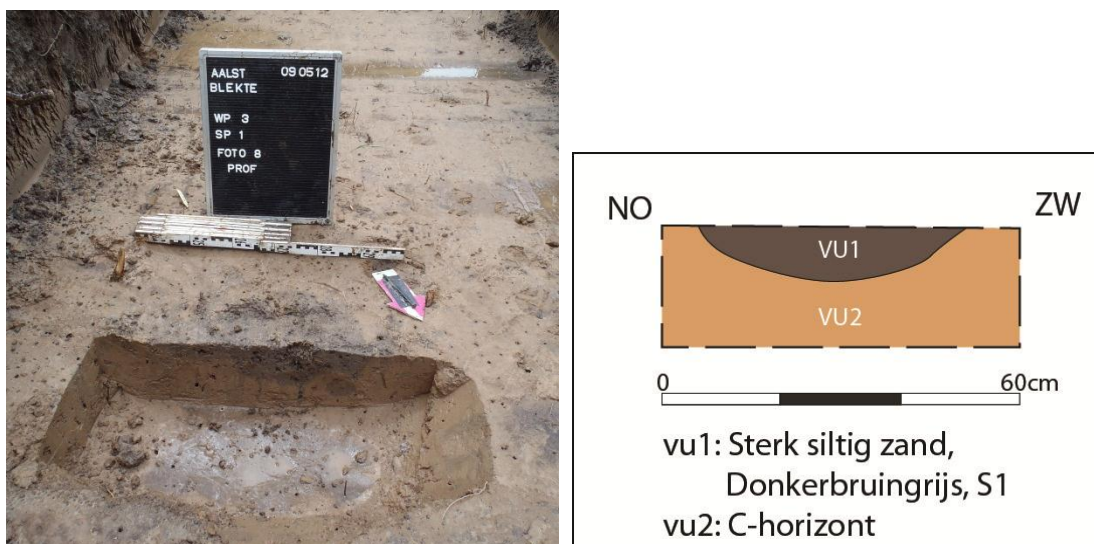
Wegens de verstoringen en het feit dat deze zone van het terrein reeds ooit is afgegraven, werd er beslist de derde proefsleuf die in deze zone werd gepland niet aan te leggen. Dit ten einde deze oppervlakte elders, bij een deel van het terrein met meer archeologisch potentieel te benutten.

4.4 ***Proefsleuf 3***

Proefsleuf 3 was gelegen in het noordoosten van het terrein. Deze proefsleuf kende wederom een ZW-NO oriëntatie.

Bij de aanleg van deze sleuf bleek er zich onmiddellijk een spoor in te bevinden, waardoor er besloten werd deze sleuf dubbel zo breed te maken. Er werden echter na dit ene spoor geen andere sporen meer aangetroffen.

Het spoor (3.1) was donkerbruin van kleur en ovaal van vorm. Door de ronde vorm en goede aftekening ten opzichte van de moederbodem werd er besloten dit spoor te couperen. Hieruit bleek dat het spoor maar zo'n 9 cm diep was bewaard. Er werden tijdens het couperen nog enkele brokjes aardewerk gerecupereerd. Een datering van dit spoor kan hier echter niet mee gebeuren. Het kan hier gaan om een ondiep bewaard paalgat of een kleine kuil. De ondiepe bewaring bemoeilijkt echter een zekere interpretatie.

Afbeelding 10: Foto en tekening coupe op spoor 3.1

4.5 Proefsleuf 4

Proefsleuf 4 bevond zich net ten noorden van proefsleuf 3 en kende ook weer een ZW-NO oriëntatie, maar boog na een aantal meter iets meer naar het zuiden toe af. In de sleuf bleken er drie sporen te zitten.

Spoor 4.1 was donkerbruin, rechthoekig en bevatte baksteenresten.

Spoor 4.2 was eerder blauwgrijs. De vorm kon niet bepaald worden, daar het spoor zich deels in de profielwand bevond.

Spoor 4.3 bevond zich wel volledig in de sleuf. Dit donkergrijze spoor was rond van vorm en bevatte houtskoolbrokjes.

Ook spoor 4.4 bevond zich in volledig in de sleuf. Dit spoor was lichtgrijs van kleur en had een ronde vorm. Er werden geen inclusies in aangetroffen.

Deze laatste twee sporen leken qua uitzicht eerder van recente aard te zijn. Het zou hier kunnen gaan om een restant van de bovenliggende verstoring.

4.6 Proefsleuf 5

De vijfde proefsleuf op het terrein was de grootste. Ze volgde het toekomstige wegtracé en kende dus een ZW-NO oriëntatie, gevolgd door een afbuiging meer naar het zuiden toe (zelfde afbuiging als proefsleuf 4), gevolgd door quasi N-Z oriëntatie, en volgde op het einde een NW-ZO richting.

De eerste (ZW-NO) oriëntatie en de eerste afbuiging werden aangelegd met één bakbreedte. De volgende afbuigingen werden aangelegd met een dubbele bakbreedte, dit omwille van een betere dekking van het terrein te kunnen garanderen voor het vinden van sporen.

Er werden uiteindelijk slechts 2 sporen aangetroffen in deze grote proefsleuf.

Spoor 5.1 was donkergrijs van kleur en rond van vorm. Er waren geen inclusies aanwezig. Mogelijk, op basis van het uitzicht van het spoor, ging het hier om een natuurlijk spoor.

Spoor 5.2, gelegen helemaal aan het zuidelijke uiteinde van de sleuf was eveneens donkergrijs van kleur en bevatte een randscherf zeer hard gebakken, bruingrijs aardewerk. Ook werd er baksteen in aangetroffen.

Verder werden er ook enkele verstoringen aangetroffen in deze sleuf.

4.7 Proefsleuf 6

Proefsleuf 6 was gelegen net ten oosten van proefsleuf 5, en volgde dan ook voor een deel deze oriëntatie. Zo volgde de sleuf de quasi N-Z oriëntatie en de ZW-NO oriëntatie. Er werd gekozen voor een aanleg met één bakbreedte omwille van het feit dat de ernaast gelegen proefsleuf 5 werd aangelegd met twee bakbreedtes en er hier geen sporen werden aangetroffen.

In deze sleuf werden echter wel een aantal sporen aangetroffen. Daarom werd er ook besloten om een kijkvenster aan te leggen, ten einde de aard van deze sporen te achterhalen. In dit kijkvenster werden nog meer sporen aangetroffen. Het gaat hier voornamelijk om kleine kuilen en grachten. Het kijkvenster werd aangelegd tot voorbij twee dwars lopende grachtjes (6.9 en 6.10). Deze bleken echter te stoppen in het kijkvenster. Ook de meer N-Z gerichte grachten bleken eveneens te stoppen in dit kijkvenster, ongeveer op dezelfde hoogte als de twee dwarse grachtjes.

Afbeelding 11: Kijkvenster proefsleuf 6

In heel de proefsleuf, inclusief het kijkvenster, werden er 22 sporen aangetroffen. Dertien hiervan waren kleine kuilen, vier ervan waren iets bredere N-Z gerichte grachten, één was een grote vierkante kuil, één een langwerpige kuil en drie waren O-W gerichte grachtjes.

De sporen 6.1, 6.2, 6.4, 6.5, 6.6, 6.13, 6.14, 6.15, 6.16, 6.17, 6.21 en 6.22 waren mogelijk allemaal kleine kuilen. Sporen 6.1 en 6.2 waren sterk op elkaar gelijkend. Ze waren allebei donkergrijs. Spoor 6.1 was wel eerder rond en 6.2 ovaal van vorm.

Sporen 6.4 en 6.5 leken ook zeer sterk op elkaar. Deze sporen waren allebei rond en hadden een lichtgele tot bruine kleur.

Het lichtgrijze spoor 6.6 was dan weer eerder ovaal van vorm. Spoor 6.12 kende een bruingrijze kleur en was rond.

Sporen 6.13 tot en met 6.17, 6.21 en 6.22 waren allemaal gelijkaardig van uitzicht, enkel de vorm verschilde. Deze sporen waren allemaal donkergrijs en kenden geen inclusies. De sporen 6.13, 6.17, 6.21 en 6.22 waren rond, sporen 6.14 en 6.15 eerder rechthoekig à ovaal en het spoor 6.16 was ovaal.

Sporen 6.7, 6.8, 6.19 en 6.20 waren allemaal quasi N-Z gerichte grachten. Al deze sporen waren donkergrijs van kleur en tekenden zich zeer goed af tegen de natuurlijke bodem. Er werden echter zeer weinig inclusies aangetroffen. Wel werden er wat vondsten, waaronder een pijpjaarde pijpje en wat aardewerkfragmentjes, aangetroffen in en rond deze grachten.

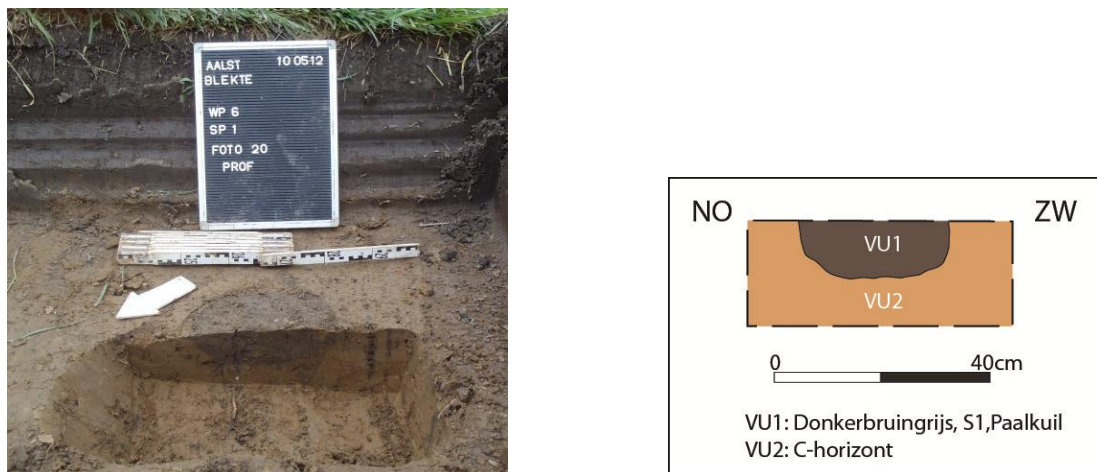
Spoor 6.18 was een lichtbruine, vierkante kuil. Deze was gelegen tegen de gracht met spoornummer 6.19. en leek hierdoor oversneden te worden, waardoor een vroegere datering dan deze van 6.19 kan verwacht worden. Er werd echter geen materiaal aangetroffen in het spoor 6.18 om dit te bevestigen.

Meer in het noorden van de sleuf werd een langwerpig spoor aangetroffen, dat werd doorsneden door een halfronde verstoring. Dit langwerpige spoor 6.11 was donkergrijs en eerder rechthoekig.

Als laatste werden er nog drie, eerder W-O gerichte grachtjes aangetroffen. Het meest zuidelijke grachtje, spoor 6.3, was zeer ondiep en lichtgeel-bruin van kleur. De sporen 6.9 en 6.10 waren zeer gelijkaardig van vorm en uiterlijk en stopten ook quasi op dezelfde plaats. Ze waren bruingrijs. Spoor 6.9 bevatte geen inclusies, maar in spoor 6.10 werd er wel een stukje groen glas aangetroffen.

Om tot een beter inzicht te komen van de aard van deze sporen werden er enkele gecoupeerd. Zo werden kleine kuilen 6.1, 6.12 en 6.21 gecoupeerd. Enkel spoor 6.1 bleek een zeer duidelijke aflijning te hebben. Bij spoor 6.21 was dit veel minder duidelijk. Spoor 6.12 bleek bij het couperen een natuurlijke vlek te zijn.

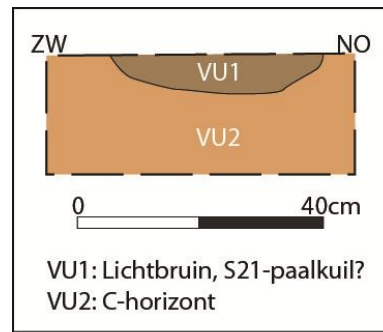
De sporen leken ook niet diep bewaard gebleven. Spoor 6.1 was zo'n 10 cm diep bewaard en 6.21 slechts 7 cm.

Afbeelding 12: Foto en tekening coupe op spoor 6.1

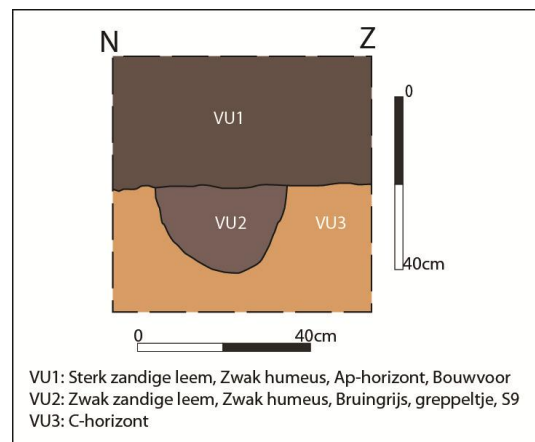

Afbeelding 13: Foto coupe op spoor 6.12

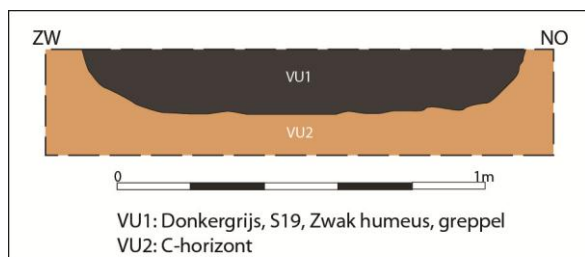
Afbeelding 14: Foto en tekening coupe op spoor 6.21

Naast deze kleine kuilen werden ook één kleine W-O gerichte gracht gecoupeerd, namelijk spoor 6.9, en één grote N-Z gerichte gracht, zijnde spoor 6.19. Spoor 6.9 werd tegen het profiel aan gecoupeerd en bleek een klein bruingrijs greppeltje te zijn dat zo'n 20 cm diep bewaard was. Er werden geen vondsten in aangetroffen die een datering konden voorop stellen.

Afbeelding 15: Foto en tekening coupe spoor 6.9

Spoor 6.19 bleek, ondanks zijn breedte, ook niet heel diep bewaard te zijn. Deze gracht was bewaard tot op een diepte van ongeveer 18 cm. Voor deze gracht kan een datering in de 18de eeuw worden voorop gesteld. Dit door de vondst van een pijpenaarden pijpje uit deze periode erin.

Afbeelding 16: Foto en tekening coupe spoor 6.19

4.8 ***Proefsleuf 7***

Proefsleuf 7 was de meest westelijk gelegen proefsleuf. Deze proefsleuf had een quasi N-Z oriëntatie. Ook hier bleek er echter een groot deel van de grond afgegraven te zijn in een eerdere fase. De depressie die ontstaan is door deze afgraving was zeer duidelijk in het landschap te zien. De omliggende gronden lagen immers weer gemiddeld 1 meter hoger. Ook een profielputje bevestigde de hypothese van een ontleming van deze gronden. Hier was er immers quasi geen leempakket meer in waar te nemen. Het vlak was in deze proefsleuf dan ook veel zandiger dan in de hiervoor beschreven proefsleuven.

Er werd in deze proefsleuf slechts één verstoring aangetroffen maar geen sporen, wat waarschijnlijk te wijten is aan de ontleming van deze zone.

4.9 ***Proefsleuf 8***

Proefsleuf 8 bevond zich ten oosten van proefsleuf 7 en had dezelfde oriëntatie. Ook deze sleuf was gelegen in een één van de twee ontleemde delen van het onderzoeksgebied.

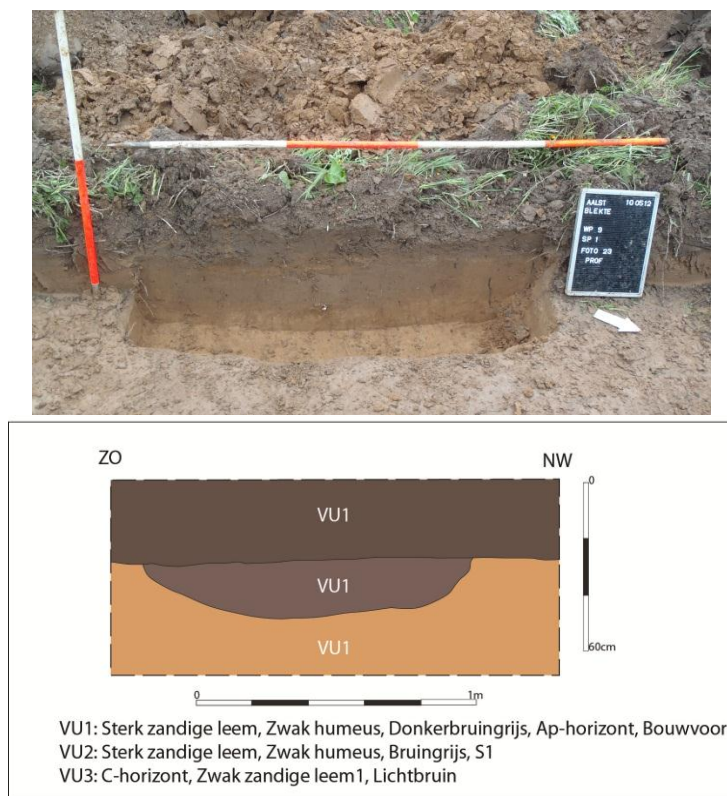
Dit betekent dus ook dat er ook hier geen leem aanwezig was en het archeologische relevante vlak vrij zandig was.

Net zoals in sleuf 7 werden er hier geen sporen aangetroffen. Enkel drie verstoringen konden opgetekend worden.

4.10 ***Proefsleuf 9***

De negende proefsleuf lag net ten oosten van proefsleuf 8. Ze volgde voor een deel de oriëntatie van de sleuven 7 en 8, maar maakte een bocht, zodat het tweede deel van de sleuf een ZW-NO oriëntatie volgt. Deze sleuf lag net buiten een van de twee ontleemde delen binnen het onderzoeksgebied. Hier was er, ondanks het feit dat de sleuf niet ver van sleuf 8 gelegen was (tussen de 8 en 11 meter), geen sprake van ontleming. Dit beeld werd bevestigd door middel van een profielput aan het begin van de sleuf.

In deze proefsleuf werd slechts één spoor aangetroffen. Het gaat hier om het ongeveer rechthoekig, bruin spoor zonder inclusies. Ter controle werd dit spoor 9.1 gecoupeerd. Het bleek hier te gaan om een gracht of grote kuil met een platte bodem. Deze gracht/kuil liep waarschijnlijk verder in westelijke richting. Omdat dit echter net richting het meest zuidelijk ontleemde stuk van het gebied gaat, werd er beslist deze gracht/kuil niet verder te volgen. Als het hier zou gaan om een opening van een gracht kan het eventueel zijn dat deze verder liep in oostelijke richting. Doch hier kon enerzijds niet uitgebreid worden omwille van het raken van de plaats waar de wegkoffer later zou komen, wat zou kunnen zorgen voor stabiliteitsproblemen. Anderzijds werden er geen sporen van een gracht aangetroffen in proefsleuf 5, die op deze plaats zo'n 16 meter hiervan verwijderd was.

Afbeelding 17: Foto en tekening coupe op spoor 9.1

4.11 **Proefsleuf 10**

Deze sleuf werd gegraven net ten noorden van het ZW-NO georiënteerde deel van proefsleuf 9 en volgde dan ook deze graafrichting.

Deze proefsleuf bleek helemaal geen sporen en/of verstoringen te bevatten.

4.12 **Vondsten**

Er werden 7 vondstnummers uitgedeeld voor de hele site. Vijf van deze zeven vondsten werden gevonden binnen proefsleuf 6.

Naast deze vondsten werden er enkel nog in proefsleuven 3 en 5 vondsten gedaan.

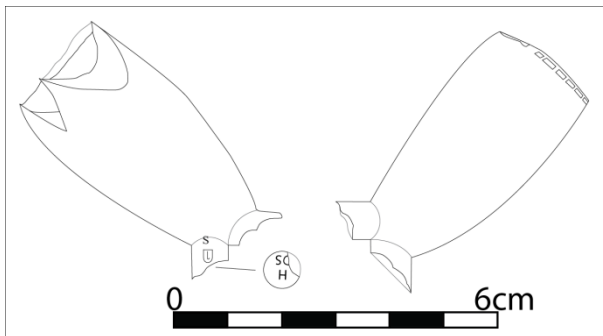
In proefsleuf 3 werden er tijdens het couperen van spoor 3.1 twee zeer gefragmenteerde brokjes aardewerk aangetroffen. Een datering voorop stellen voor dit spoor was dan ook niet mogelijk.

In proefsleuf 5 werd er in spoor 5.2 een randfragment aangetroffen. Het baksel was zeer hard en van recente aard.

Zoals al vermeld werden de meeste vondsten aangetroffen in proefsleuf 6. Ten eerste werd in het zuidoosten van het kijkvenster, aangelegd in deze proefsleuf, een bodemfragment in rood aardewerk aangetroffen. Enkel de binnenzijde van dit fragment bleek glazuur te bevatten.

Zo'n fragmenten rood aardewerk met enkel aan de binnenzijde glazuur werden ook aangetroffen in spoor 6.20 en nabij spoor 6.13. Het gaat hier echter allemaal om wandfragmenten, waardoor een precieze datering niet mogelijk is.

Een spoor dat wel preciezer kan gedateerd worden aan de hand van een vondst is spoor 6.19. Hier werd een fragment van een pijpenaarde pijpje aangetroffen. Het gevonden fragment heeft een ovoidale vorm, wat kenmerkend is voor de 18de eeuw. In deze eeuw vond er immers een overgang plaats van het trechtermodel naar het ovoidale model¹⁴. Aan de zijkant van het pijpje is een merk te zien dat bestaat uit de letter S, met daaronder een wapenschildje. Dit zijmerk is een indicatie dat deze pijp dateert van na 1740. In 1739 werd er namelijk door de stad Gouda beslist om een octrooi uit te schrijven om de kwaliteit van hun pijpjes te beschermen. Enkel de goede kwaliteitspijpjes uit Gouda mochten het wapenschild van Gouda plaatsen als zijmerk op het pijpje. In 1740, een half jaar na het invoeren van het octrooi, werd beslist om het octrooi uit te breiden. Zo mocht er nu ook op pijpjes van grove kwaliteit het wapenschild van de stad gezet worden. Hierboven moest echter steeds de letter S, van Slegte, staan¹⁵. Het hielmerk van de pijp bestaat uit drie letters zijnde SCH of SOH (de tweede letter is maar half zichtbaar). Het gaat hier waarschijnlijk om een merk dat in verband te brengen is met de eigenaar.

Abbeelding 18: Foto en tekening pijpenaarde pijpje

Als laatste werd er nog een fragment groen glas aangetroffen in spoor 6.9. Het gaat hier om niet-industrieel vervaardigd glas. Er kan echter, daar het om een wandfragment gaat, niet veel meer gezegd worden over dit stuk glas.

4.13 *Interpretatie*

Over het gehele terrein werden er slechts zeer weinig sporen aangetroffen. Voor twee delen van dit terrein kan een gebrek aan sporen verklaard worden door een vroegere afgraving voor het winnen van leem.

In enkele proefsleuven werden geïsoleerde sporen aangetroffen. Een cluster aan sporen bleek afwezig te zijn.

Enkel in proefsleuf 6, gelegen in het zuidoosten van het onderzoeksgebied, werd er een cluster aan sporen aangetroffen. Het ging hier om enkele kleinere kuilen, een aantal N-Z gerichte, grotere grachten en een aantal W-O gerichte, kleinere grachten. Vele van deze sporen konden niet gedateerd worden wegens een gebrek aan vondsten, maar de vondsten die gedaan werden, zijn te plaatsen in de late tot post-middeleeuwen.

¹⁴ <http://www.claypipes.nl/18e-eeuw/>

¹⁵ Van Oostveen 2012

5 **Besluit en waardering**

5.1 **Beantwoording onderzoeksvragen**

1. Zijn er sporen aanwezig?

Er zijn enkele sporen aanwezig in het zuiden van het terrein. Het gaat hier om enkele post-middeleeuwse grachten en kleine kuilen.

2. Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

De sporen die gevonden werden zijn vooral antropogeen. Er werden zeer weinig natuurlijke sporen aangetroffen. Wel werden er vele recente verstoringen aangetroffen.

3. Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De bewaringstoestand van de gevonden sporen is zeer goed. De verkleuringen tekenden zich zeer sterk af tegen de moederbodem. Er werden echter ook enkele sporen aangetroffen die iets minder duidelijk zichtbaar waren. Er wordt vermoedt dat deze sporen dan ook een iets vroegere datering kennen.

4. Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

De sporen maken geen deel uit van één of meerdere structuren.

5. Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Aan de hand van het verschil in kleur en hiermee gepaard gaande, de aftekening ten opzichte van de moederbodem, kan er vermoedt worden dat de sporen tot minstens twee verschillende periodes behoren. Een spoor kan gedateerd worden in de 18de eeuw aan de hand van een pijpjaarde pijpje dat erin werd aangetroffen.

6. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Er waren slechts zeer weinig sporen aanwezig in het onderzoeksgebied. Ook konden er geen duidelijke structuren onderscheiden worden en waren de sporen maar zeer ondiep bewaard. De sporen die konden gedateerd worden bleken tevens te dateren in de 18de eeuw. Omwille van deze redenen dient er geen vervolgonderzoek plaats te vinden.

5.2 **Advies**

Het is omwille van de zeer lage sporendensiteit, de afwezigheid van structuren, de geringe gaafheid van de sporen en de recente aard ervan, dat BAAC Vlaanderen geen vervolgonderzoek aanbeveelt voor dit onderzoeksgebied.

6 **Bibliografie**

AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCHE INFORMATIE 2012, Digitale bodemkaart Vlaanderen [online], <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/#>, (geraadpleegd 11 mei 2012).

CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI) 2012: *Hofstade - Blektestraat* [online], <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/#>, (geraadpleegd op 11 mei 2012).

DE BEENHOUWER J., 1995, De Gallo-Romeinse tempel van Hofstade Steenberg, *Acta Archaeologica Monographiae*, 8, 153-161

DIGITALE BIBLIOTHEEK VAN DE KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE 2012a: Kaart Aalst - Kaart van Ferraris (Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden) (1771-1778) [online], http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html, (geraadpleegd op 11 mei 2012).

DIGITALE BIBLIOTHEEK VAN DE KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE 2012b: Kaart Hofstade-Kadastrale kaarten van België, POPP, Philippe-Christian (1805-1879), http://dgtl.kbr.be:1801/view/action/singleViewer.do?dvs=1320245448969-628&locale=nl_BE&VIEWER_URL=/view/action/singleViewer.do?&DELIVERY_RULE_ID=10&search_terms=Lierde&adjacency=N&application=DIGITOOL-3&frameId=1&usePid1=true&usePid2=true, (geraadpleegd op 11 mei 2012).

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN 2012a: Atlas der Buurtwegen <http://www.gisoost.be/ATLASBW/> [online], (geraadpleegd op 11 mei 2012).

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN 2012b: Topografische kaarten NGI – Hofstade [online], <http://www.gisoost.be/kleurentopo/>, (geraadpleegd op 11 mei 2012).

VAN OOSTVEEN J. 2012, Bijmerk [online], <http://kleipijp.home.xs4all.nl/kleipijp/Bijmerk.pdf> (geraadpleegd op 14 mei 2012)

<http://www.claypipes.nl/18e-eeuw/>

7 ***Lijst afbeeldingen***

1. Aanduiding van het plangebied op de topografische kaart
2. Aanduiding plangebied op de digitale bodemkaart van Vlaanderen
3. Foto en tekening profiel 1 van proefsleuf 6
4. Foto en tekening profiel 1 proefsleuf 7
5. Aanduiding plangebied op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden
6. Aanduiding plangebied op de Atlas der Buurtwegen
7. Detail plan Atlas der buurtwegen
8. Aanduiding plangebied op de Popp-Kaart
9. Vondstmeldingen in de omgeving van het plangebied (CAI)
10. Foto en tekening coupe op spoor 3.1
11. Kijkvenster proefsleuf 6
12. Foto en tekening coupe op spoor 6.1
13. Foto coupe op spoor 6.12
14. Foto en tekening coupe op spoor 6.21
15. Foto en tekening coupe spoor 6.9
16. Foto en tekening coupe spoor 6.19
17. Foto en tekening coupe op spoor 9.1
18. Foto en tekening pijpjarige pijp

8 *Bijlagen*

1. Sporenlijst
2. Fotolijst
3. Vondstenlijst
4. Kaartmateriaal
 1. Overzichtskaart
 2. Detail kijkvenster proefsleuf 6
 3. Kaart hoogtes (+m TAW)
5. Tekeningen coupes en profielen

Bijlage 1: Sporenlijst

Legende kleuren

Bg	Beige
Br	Bruin
Gl	Geel
Gr	Grijs
Or	Oranje
Wt	Wit
Zw	Zwart

D-	Donker
L-	Licht

Gevl	Gevlekt
Gebr	Gebrokt

Legende inclusies

AW	Aardewerk
BS	Baksteenspikkels
BSP	Baksteenpuin
FEVL	Roestvlekken
HK	Houtskoolspikkels
MN	Mangaan
SI	Silex
VL	Verbrand leem

...+	Grote hoeveelheid van deze inclusie
...-	Kleine hoeveelheid van deze inclusie

Spoor	Werkput	Vlak	Lengte	Breedte	Vorm	Kleur	Inclusies	Interpretatie	Datering	Opmerkingen
1.1	1	1	2,33m	0,72m	Halfrond	Dgr	Geoxideerd			In De Profielwand
1.2	1	1	0,62m	0,32m	Ovaal	Dbr	BS Spikkels			
1.3	1	1	1,33m	0,78m	Ovaal	Wit Uitgelooqd	Zandleem			
3.1	3	1	0,63m	0,42m	Ovaal	Donkerbrui n				
4.1	4	1	1,77m	0,96m	Rechthoek ig	Donkerbrui n	BS			
4.2	4	1	Ntb	Ntb	Rond	Blauwgrijs				In De Profielwand
4.3	4	1	0,43m	0,43m	Rond	Donkergrijs	HK			
4.4	4	1	0,54m	0,54m	Rond	Lichtgrijs				
5.1	5	1	0,96m	0,96m	Rond	Donkergrijs		Natuurlijk?		
5.2	5	1	0,98m	0,76m	Ovaal	Donkergrijs	BS			
6.1	6	1	0,29m	0,29m	Rond	Donkergrijs				
6.2	6	1	0,33m	0,23m	Ovaal	Donkergrijs				
6.3	6	1	1,80m	0,46m	Langwerpi g	Lichtgeelbru in				
6.4	6	1	0,65m	Ntb	Rond	Lichtgeelbru in				
6.5	6	1	0,56m	Ntb	Rond	Lichtgeelbru in				
6.6	6	1	0,46m	0,24m	Ovaal	Lichtgrijs				
6.7	6	1	10m	Ntb	Rechthoek	Donkergrijs				

					ig					
6.8	6	1	2,40m	Ntb	Langwerpi g	Donkergrijs				
6.9	6	1	1,80m	0,33m	Langwerpi g	Bruingrijs				
6.10	6	1	1,80m	0,34m	Langwerpi g	Bruingrijs				
6.11	6	1	0,76m	0,41m	Rechthoek ig	Donkergrijs				
6.12	6	1	0,41m	0,41m	Rond	Bruingrijs		Natuurlijk		
6.13	6	1	0,17m	0,17m	Rond	Donkergrijs				
6.14	6	1	0,25m	0,14m	Rechthoek ig	Donkergrijs				
6.15	6	1	0,32m	0,18m	Rechthoek ig	Donkergrijs		Natuurlijk?		
6.16	6	1	0,44m	0,33m	Ovaal	Donkergrijs				
6.17	6	1	0,19m	0,19m	Rond	Donkergrijs				
6.18	6	1	4m	4m	Vierkant	Licht Bruingrijs				
6.19	6	1	9m	1,02m	Langwer pig	Donkergrij s				
6.20	6	1	8m	1,20m	Langwerpi g	Donkergrijs				
6.21	6	1	0,30m	0,30m	Rond	Donkergrijs				

6.22	6	1	0,55m	0,55m	Rond	Donkergrijs				
9.1	9	1	1,30m	Ntb	Rechthoek ig- Afgerond	Bruin				

Bijlage 2: Fotolijst

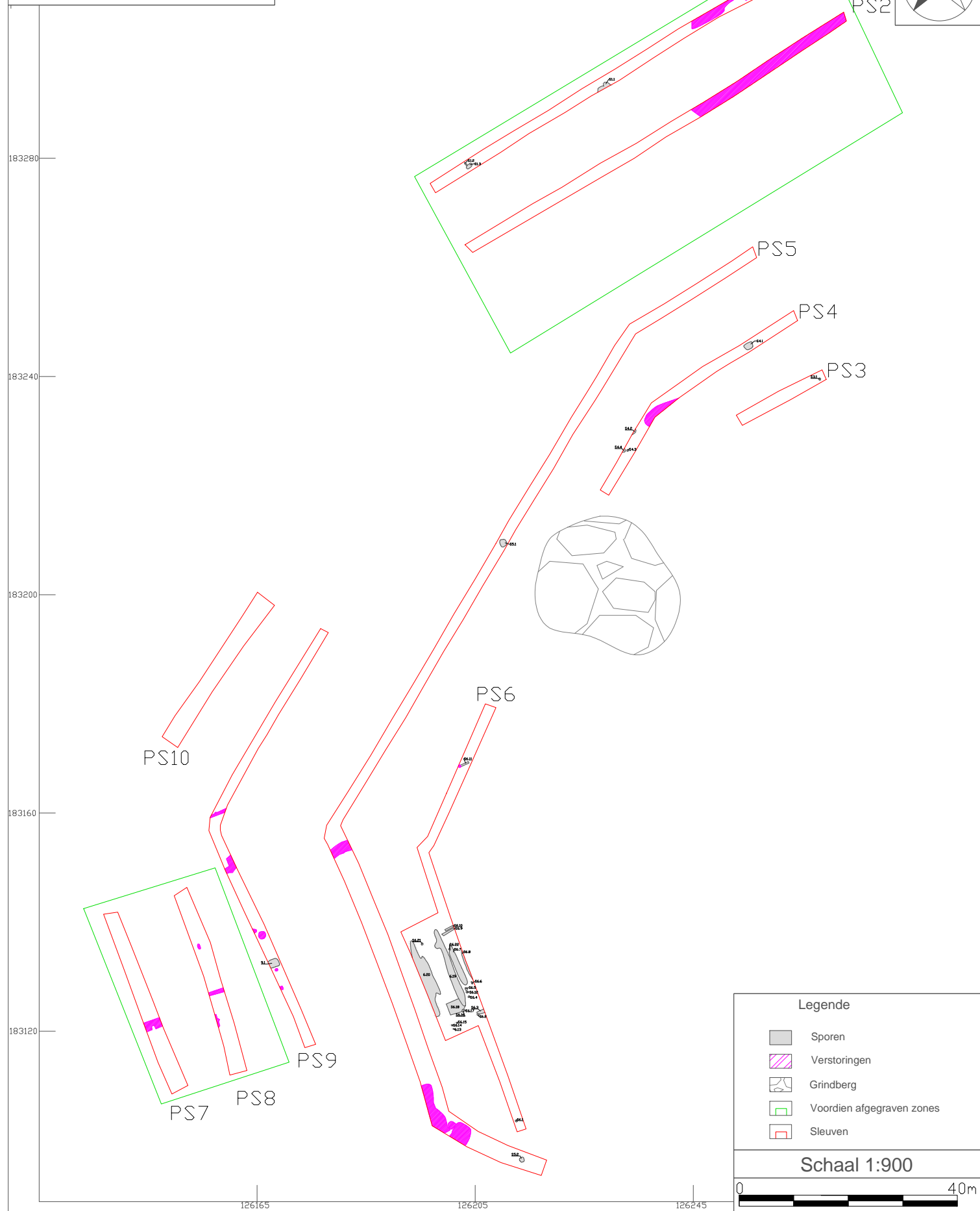
Foto nummer	Werk put	Vlak	Spoor	Wind richting	Info	Datum
1a	1	1		Z	Overzicht Sleuf 1-S1.1	09-05-2012
1b	1	1	S1.2 & S1.3	Z	Detail spoor 1.2 & 1.3	09-05-2012
2					Vervallen	09-05-2012
3					Vervallen	09-05-2012
4	2	1		Z	Overzicht Sleuf 2	09-05-2012
5	3	1		Z	Overzicht Sleuf 3 en detail S 3.1	09-05-2012
6	4	1		Divers	Overzicht Sleuf 4 en detail S 4.1	09-05-2012
7	4	1	S4.3 & S4.4	W	Detail spoor 4.3 & 4.4	09-05-2012
8	3	1	S3.1	Z	Coupe S3.1	09-05-2012
9	5	1		Divers	Overzicht vlak 1	09-05-2012
10	5	1	S5.2	O	Detail S5.2	09-05-2012
11	6	1		N	Profielput Sleuf 6	10-05-2012
12	6	1		Divers	Overzicht Sleuf 6 en kijkvenster	10-05-2012
13	7	1		NW	Overzicht Sleuf 7	10-05-2012
14	7	1		ZW	Profielput Sleuf 7	10-05-2012
15	8	1		NW	Overzicht Sleuf 8	10-05-2012
16	6	1	S6.21	NW	Coupe	10-05-2012
17	6	1	S6.9	NO	Coupe	10-05-2012
18	6	1	S6.19	NW	Coupe	10-05-2012
19	6	1	S6.12	NW	Coupe	10-05-2012
20	6	1	S6.1	ZO	Coupe	10-05-2012
21	9	1		Z	Profielput Sleuf 9	10-05-2012

22	9	1		Divers	Overzicht Sleuf 9	10-05-2012
23	9	1	S9.1	ZW	Coupe	10-05-2012
24	10	1		N	Overzicht Sleuf 10	10-05-2012
25	5	1		O	Profielput Sleuf 5	10-05-2012
26	4	1		O	Profielput Sleuf 4	10-05-2012

Bijlage 3: Vondstenlijst

Vondstnr	Werkputnr	Vlak	Spoor	Laag	Vak	Profiel	Context	Inhoud	Verzameldatum	Opmerkingen
1	3	1	1	1			Coupe	AW	10/05/2012	
2	5	1	2	1			Aanleg vlak	AW	10/05/2012	
3	6	1					Aanleg vlak	AW	10/05/2012	Begin WP6(ZO)
4	6	1	20				Aanleg vlak	AW	10/05/2012	
5	6	1	19				Aanleg vlak	AW	10/05/2012	
6	6	1					Aanleg vlak	AW	10/05/2012	
7	6	1	10				Afwerken sp.	Glas	10/05/2012	

Bijlage 4.1: Overzichtskaart

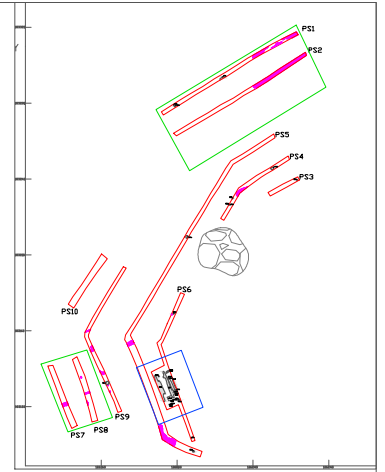
Legende

- Sporen
- Verstoringen
- Grindberg
- Voordien afgegraven zones
- Sleuven

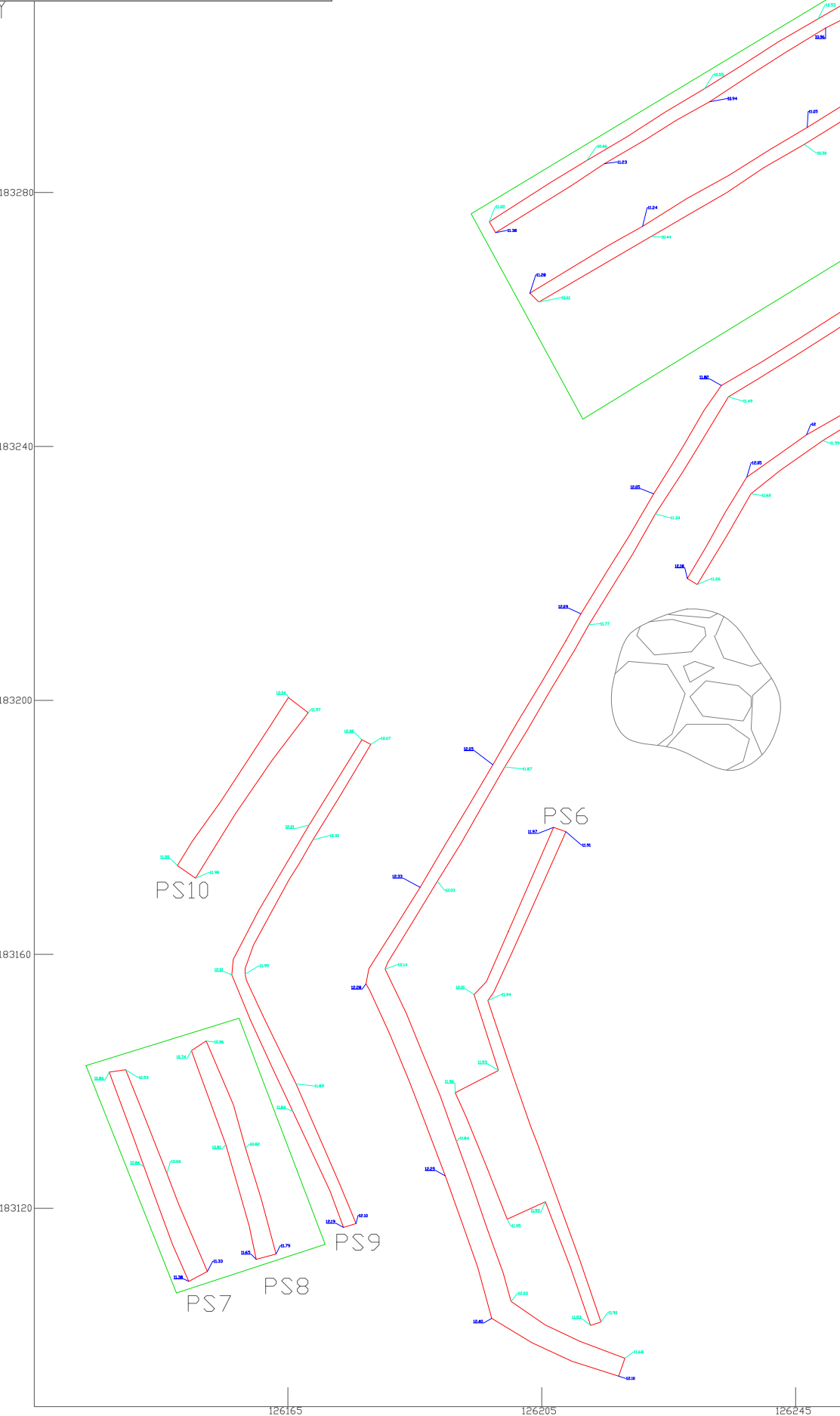
Schaal 1:900

**Bijlage 4.2:
Detail kijkvenster proefsleuf 6**

Bijlage 4.3:
Kaart Hoogtes (+m TAW)

Legende

- Grindberg
- Voordien afgegraven zones
- Hoogtes maaiveld
- Hoogtes vlak sleuven
- Sleuven

Schaal 1:900

0 40m

Bijlage 5: Tekeningen coupes en profielen

